

Nr 1.

Ankom till riksdagens kansli den 5 februari 1941 kl. 10 f. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 30 juni 1933 (nr 472) om förbud mot politiska uniformer.

Genom en den 20 december 1940 dagtecknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 7, vilken behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t under återopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet hållna protokoll föreslagit riksdagen att antaga följande vid propositionen fogade förslag till

Lag

**angående fortsatt giltighet av lagen den 30 juni 1933 (nr 472)
om förbud mot politiska uniformer.**

Härigenom förordnas, att lagen den 30 juni 1933 om förbud mot politiska uniformer, vilken lag gäller till och med den 30 juni 1941¹, skall äga fortsatt giltighet efter sistnämnda dag till och med den 30 juni 1944, dock att slutbestämmelsen i lagen från och med den 1 juli 1941 skall hava följande lydelse:

Å förseelse, som under lagens giltighetstid begåtts, skola jämväl efter den 30 juni 1944 tillämpas de i lagen meddelade bestämmelser.

Enligt lagen den 30 juni 1933 (nr 472) om förbud mot politiska uniformer äger Konungen, där det finnes påkallat för upprätthållande av allmän ordning och säkerhet, förbjuda bärande av uniform eller liknande klädedräkt, som tjänar att utmärka bärarens politiska meningsriktning. Sådant förbud skall jämväl avse uniformsdel, armbindel eller annat därmed jämförligt i ögonen fallande kännetecken. Lagen innehåller vidare bestämmelser om

¹ Se SFS 1938: 51.

straff för överträdelse av utfärdat förbud m. m. — Lagen trädde genast i kraft och gällde till och med den 30 juni 1935. I en slutbestämmelse föreskrevs, att å förseelse, som begåtts under lagens giltighetstid, jämväl efter utgången av nämnda tid de i lagen meddelade bestämmelserna skulle tillämpas. — Med stöd av lagen utfärdade Kungl. Maj:t den 20 juli 1933 kungörelse (nr 481) om förbud mot politiska uniformer.

Lagen har sedermera erhållit förlängd giltighet under två treårsperioder enligt lagar den 18 april 1935, nr 116, och den 18 februari 1938, nr 51. Jämlikt sistnämnda lag äger 1933 års lag fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1941.

Då förslag år 1938 framlades (proposition nr 6) om förlängning av giltighetstiden för 1933 års lag, anförde föredragande departementschefen, statsrådet Möller, följande:

Lagstiftning om förbud mot politiska uniformer infördes år 1933 i vårt land för att bruket av sådana uniformer i tid skulle stävjas. Därigenom skulle åtskilliga olägenheter kunna undvikas, vilka ett sådant bruk såväl härstädes som utomlands visat sig medföra. Enligt vad erfarenheterna under de gångna åren utvisa, kan syftet med lagstiftningen sägas hava vunnits. Liksom år 1935, då fråga förelåg om treårig förlängning av 1933 års lags giltighet, anser jag mig emellertid även nu ha fog för den meningen, att anledning icke saknas att befara, att, därest lagstiftningen på förevarande område upphörde, vissa politiska gruppbildningar skulle visa benägenhet att bruka uniformer i propagandasyfte eller för att eljest ådagalägga sin politiska åskådning. Med hänsyn härtill anser jag, att det skulle vara till gagn för ordning och säkerhet, om uniformslagen tills vidare finge gälla. Jag föreslår därför, att 1933 års lag måtte förklaras skola äga fortsatt giltighet under ytterligare tre år eller till och med den 30 juni 1941. En bestämmelse av sådant innehåll föranleder viss jämkning av slutbestämmelsen i lagen.

I anslutning till 1935 och 1938 års lagar har Kungl. Maj:t utfärdat kungörelser om förbud mot politiska uniformer den 18 april 1935, nr 117, och den 18 februari 1938, nr 52. Sistnämnda kungörelse innehåller de bestämmelser rörande uniformsförbud, vilka Konungen enligt 1933 års lag bemyndigats utfärda, ävensom hänvisning till att lagens stadganden angående påföljd för överträdelse av förbudet, åtal för sådan överträdelse och domstol, där åtal skall anhängiggöras, skola äga tillämpning. Kungörelsen förklaras skola gälla tillsvidare, dock längst till och med den 30 juni 1941.

I propositionen anför t. f. chefen för socialdepartementet, statsrådet Bergquist, att den motivering, som år 1938 åberopades för ett bibehållande tillsvidare av en lagstiftning om förbud mot politiska uniformer, syntes bärande även med avseende å nu rådande förhållanden. Med hänsyn därtill föreslog han, att 1933 års lag måtte förklaras skola äga fortsatt giltighet under ytterligare en treårsperiod eller till och med den 30 juni 1944. Jämväl nu föranledde föreskriften om ny giltighetstid viss jämkning av slutbestämmelsen i lagen.

Lagrådet har lämnat förslaget utan erinran.

Utskottet har vid sin granskning av lagförslaget icke funnit anledning till erinran mot detsamma och får alltså hemställa, Utskottet.

att förevarande proposition måtte av riksdagen bifallas.

Stockholm den 4 februari 1941.

På första lagutskottets vägnar:

K. SCHLYTER.

Vid detta ärendes behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Schlyter*, *Gärde*, *Wagnsson*, *Karl Emil Johanson*, *Branting*, *Ewerlöf*, *Brandt* och *Verner Andersson*;

från andra kammaren: herrar *Lindqvist* i Halmstad, *Hedlund* i Östersund, *Ryberg*, *Björling*, *Berg* och *Larsson* i Hede, fru *Ruth Gustafson* samt herr *Sundström* i Vikmanshyttan.
